

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai szétküld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 "	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli pauszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat b. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 . | Nyilváltór sora . . . 15 "

Szerkesztőség:

Az arad-ocsanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A bojt.

Arad, január 26.

Ha szegény kis magyar hazánk beléletének eseményei csak távolról is oly fontossággal bírnának az emberiség politikai és kulturális fejlődésére, mint a milyennel hajdan Byzancz-éi birtak, akkor a csendőrségi kardbojt felett tavaly ötlet-szerűen fölvetett és az idén állandósított gravamen éppen olyan világhistóriaíri híre vergődnek, mint az i betű a görög vallási háborúkban.

Csak hogy mennyivel érthetőbb, mennyivel emberibb volt az a fanatikus dulongás, az a borzalmas vérengzés, melynek rugóit a hit és a meggyőződésnek a kicsapongásig fokozódó ereje képezte, az a meggyőződés, mely nem tűr meg egy i betűnyi különbséget sem a magáé és másoké között; mennyivel tiszteletre méltóbb volt ezen csodálatos eltévelyedése az emberi értelemnek és szenvedélynek, mint az a kicsinyes, a maga visszasztatizálásában teljesen áttetsző taktika, mely alantás botrányhajhászat és zavarok felidézése céljából a legtávolabbra eső, legjelentéktelenebb ügyeket előrántva, s azokat a nemzet aspirációinak mezébe burkolva, bünyjelként a nagy tömegnek fölmutatja.

Kettős cél lebegett az ellenzék szemei előtt a képviselőháznak tegnapi ülésén tervszerűen intézett kirohanásában; az egyik az, hogy magát a nép előtt mint a nemzeti aspirációk egyedüli és hivatott letéteményesét dokumentálja, a másik, hogy a rendszeres hazudozások által bomlófélben levőnek híresztelt kormány-párt állítólag megingott arczélét áttörje. Utóbbi céljával határozottan fölsült, és éppen az ellenkezőjét mutatta ki annak, a mit statuálni akart, mert a kormány-párt-óriási többséggel tért napirendre az ellenzék ügyetlen cselvetései fölött.

A mi pedig azt a kérdést illeti, hogy vajjon Wekerle van-e oly jó hazafi, mint akár Apponyi, akár csak Ernuszt Kelemen is, hogy bir-e amaz annyi érzékkel a nemzeti aspirációk iránt, mint emezek, arra komoly ember nem vár feleletet, sőt bátran merjük állítani, hogy több valódi haza- és fajszeretet honol azok szívében, akik a centrifugális erők által ostromolt és bomlasztott kettős államban hazánk biztonságára nézve fontosabbnak tartják azon momentumokat konzerválni, melyek az osszeűző kapcsokat erősítik, mint azokat, melyek végelemzésükben a széparaczió elvére vezetnek vissza.

A lefolyt vita különben még annyiban is kedvezőtlenül ütött ki az ellenzékre nézve, mert csufos erkölcsi vereséget is szenvedett, és Wekerle újabb fényes bizonyítékát adta annak, hogy nem csak kitűnő reszort miniszter, s nem csak a viszonyok kényszerítő hatalma által lett

a kabinet névleges elnökévé, hanem hogy ő széles politikai látköre, nagy vitázó képessége, fényes szónoki tehetsége által szellemi tekintetben is valódi feje a kormányának és a többségnek egyaránt.

A tegnapi vitában Wekerle a kérdést kiméletlenül kifejtette azokból a nemzeti-szinü burkokból, melyekbe az ellenzéki taktika göngyölte, s megmutatta, hogy az egésznek foglalatja nem egyéb, mint egy bojt.

A kérdés kicsinyességét legjobban jellemzi azon körülmény, hogy 12 éve, t. i. a mióta a csendőrség fennáll, mindig ugyanazon színü kardbojtja volt annak, s csak tavaly jutott eszébe egy ötletes obstrukciós szélbalinak, sérelmet csinálni belőle. Már engedelmet kérünk, vagy annyira másodrendü, jelentéktelen a kérdés, hogy 12 év óta senkinek sem jutott eszébe észrevenni, milyen színü a csendőr kardbojtja? vagy nem teljesíti ellenzékünk lelkiismeretesen a feladatát, és 13 évig nem vette észre, hogy csendőreink kardmarkolatán uton-utfélen fityeg a szörnyü sérelem — a sárga-fekete kardbojt.

A vita folyamán nyilvánvalóvá lett, hogy e kardbojt színeiben törvénytelen-ség nincsen, mert a törvény épen azt rendeli, hogy a kormány rendelje ki a kormánynak, milyen legyen; nyilvánvalóvá lett továbbá, hogy nem is lehet másféle, mint a milyen. A törvény szerint a katona, közös hadseregbeli és honvéd, a hadur színeit viseli, s ha a csendőrnök is igen fontos okoknál fogva katonának kell lennie, akkor nem szabad ezen állás leglényesebb attributumait nélkülöznie.

Rendkívül tauulságos nyilatkozatokat tett ez alkalommal Wekerle és olyan leczkét adott az ellenzéknek, melyet ugyan-csak megjegyyezhet magának.

Ha vannak nemzeti óhajok, ha vannak nemzeti követelmények, amelyek, hogy vannak, én is elismertem és a padokról hangoztattam: valósítsuk meg e nemzeti követelményeket, de azután — engedelmet kérek — ha komoly megvalósítás terére lépünk, akkor keszvényes kérdéseket ne állítsunk oda elsőrendü kérdések gyanánt; akkor t. uraim, egy végtelen sorozatát állítsuk fel az unalmaknak és követelményeknek, hanem szoritkozzunk azokra a kérdésekre, amelyek valóban komoly jellegűek, mert semmivel inkább meg nem nehezítjük az ily követelményeknek és kívánalmaknak érvényesítését, mint azzal, ha a fontosabbaknak hordereje a kevésbbé fontosakkal össze-tévesztetik s ha azok sorozata a végtelenig szaporítottatik.

Igy jellemezte Wekerle az ellenzéknek ama felketlen eljárását, hogy a pártcéllokból éppen a legszentebb nemzeti ideálokat rántják elő s koptatják el a dics-telen politikai hercze-hurczákban.

Es ime így folyt le az ellenzék vere-se- és felsülésével az a híres bojt-vita, melyhez a ferdítésekől duzzadó habarék-párti sajtó oly nagy reményeket fűzött, a melynek előre vetett árnyékában a miniszterek s a p a d o z t a k s a kormány-párt reszketett, és melynek előnyös elintézését Wekerle Bécsben a királynál állítólag kivinni nem tudta. A kudarcból kijutott Apponyiéknak is böcsületesen, kik a saját pártjukból Ernuszt Kelemen bocsájtották a tüzbe. Mert hiába: ott, a hol galibáról, agyonbeszéléstől, izgatásról van szó, ott nem hiányzik Apponyi kezé. Egy bojt csak ártatlan dolog, de hol van az a csekélység, a mit Apponyiék a magyar közélet zavartalan menetének akadályára botránykövül ne tudnának föl-használni.

Belföld.

A szabadelvü pártkörből.

Az országgyűlési szabadelvüpart folyó hó 27-én pénteken, délután fél 6 órakor értekezletet tart. Tárgy: Elnöki jelentés; a ragadós tüdőlob kiirtásáról; az 1896-iki millenniumi kiállításról és az 1893. évre megajánlandó ujonczjutalék kiállításáról szóló törvényjavaslatok.

Megrendelt hazudozások.

— Állandó rovat. —

Arad, január 26.

Az ellenzéki, illetve a nemzeti párti lapok csak úgy hemzsegnek minden nap a legczifrább kormányválsági hírektől. Ujabbban azt találják fel, hogy Csáky és Szilágyi a szabadelvü klubból s a házból tüntetőleg távol tartják magukat az egyházpolitikai kérdések miatt.

Hát ez a hirtelés is nélkülöz minden alapot. A kabinet kebelében semmiféle viszály, egyenlenség nem létezik, ellenkezőleg, annak tagjai szolidáris egyértelműséggel állnak ama program álláspontján, melyet Wekerle miniszterelnök a parlamentben a miniszterelnöki szék elfoglalásakor kifejtett s melynek teljes tartalmát ujévi beszédében is a legnagyobb őszinteséggel és nyomatékkal fenntartotta, vállotta.

Mindezek után elég, ha különösen három mozzanatra utalunk: először nem való az, mintha az egyházpolitikai kérdésben alkudozások történtek volna a kormány és Apponyi gróf közt; ha ez idő szerint a szabadelvüpart egyes előkelő tagjai más táborokhoz tartozó politikussal értekeznek, ugy ezt arra az érthető törekvésre kell visszavezetni, hogy a közelgő kultusz-vita alkalmával a vitának minden párttal közös alapot adjanak, a mi oly remény, mely annyival igazoltabbnak látszik, minthogy a kormány egyházpolitikai programja minden párt által helyeseltetett. Másodsorú határozottan vissza kell utasítani azt a hirt, mintha Szilágyi igazságügyi miniszter mostani és előbbeni magatartása közt a polgári házasságra vonatkozólag ellenmondás torogna fenn, holott az igazságügyi miniszter kezdettől fogva az állami érdekek teljes érvényesítése mellett nyilatkozott a házasságjog keretében s ma is változatlanul áll ugyanazon az elvi alapon. Harmadsorú az a hirt, hogy a hirteliséssel dolgoznak, mintha a mostani miniszter a király személye mellett Bécsben az udvar és az osztrák főnemesség részéről nem részesül

oly bánásmódban, minőt magas állása megkövetelne. A mi az osztrák főnemességet illeti, valótlán ugyan, amit felőle állítanak; de ha igaz lenne is, a mód, melylyel a bécsi lakosság egy része a magyar kormánypolitikát iránt viseltetik, semmi néven nevezendő befolyást nem gyakorolhatna a politika menetére. Az udvart illetőleg pedig a legnagyobb határozottsággal kell hangsúlyoznunk, hogy Tiszta Lajos gróf úgy az épp most folyó nászünnepélyek körül, mint korábban is az udvarnál mind ama kitüntetések élvezéi, melyek állásánál fogva megilletik őt. Mindezek után csak ismételtük, hogy az állítólagos kabinetválságra vonatkozó híresztelések a levegőből vannak kapva.

Az „O. É.” jan. 25-én a következőket közli: A „Pesti Napló” ma reggeli számában a „bibornoki biretum fölvevése” cím alatt megjelent közlés, amint illetékes helyről értesülünk, a Csáky Albin gróf miniszternek abban tulajdonított párbeszédrel és minden részletével teljesen alaptalan dolog; és nincs semmi alapja. „A kultuszminiszterium pénzzavara” főcímmel megjelent közleménynek sem.

— „Már megint!” —

Ez cimen a Makón megjelenő „Maros” a következő kommentárral kíséri a csanádmezei főispán a radi menesztetésének híreit:

„Egyik aradi lap, feleslegesnek tartjuk megnevezni, mikor ugyanis tudja mindenki, melyik? „Már megint!” azzal lepi meg olvasóit, hogy Csanád vármegye főispánja beadta lemondását. Az aradi lap azt állítja, hogy ez bevégzett tény, melyet a főispán környezete készített és idézett elő. Tizenhárom év óta, mely időtől Lenovics József főispán közbizalom mellett Csanád vármegyének élén áll, minden évben alkalmunk nyílt az aradi lapnak a főispán leköszönéséről szóló híreit demantálni. Ily körülmények között egy újabb demanti részünkről is csak unalmas és megszokott dolog lenne. Epen ez oknál fogva a nagy közönségre bizzuk annak megítélését, hogy az aradi lap ezen új köntöshen kiadott hírek s az ahhoz fűzött kalandos kombinációknak mennyi alaposítást lehet tulajdonítani.”

A mai kormányválságot jelző hírek közt a „B. H.” már ki is jelöli a kormány embereit. Három kombinációt közöl s mi csak azért emlitjük ezt meg, mert az egyik kombináció Justh Gyulát is kijelöli földmívelésügyi miniszternek. No, de ezt talán maga Justh Gyula sem fogja elhinni, még a Bud. Hir.-nak sem.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

— január 26.

Kezdetek d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső báró.

Jegyzők: Josipovich Géza, Schöber Ernő, Horváth Adám.

A kormány részéről jelen vannak: We-

kerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi Károly.

Felolvasták és hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Loncsarics Márkus horvát képviselő meghalt.

Megadták a felhatalmazást az üresedésbe jött hely betöltésére szükséges intézkedésekre.

Jelenti továbbá, hogy Lukács László pénzügyi államtitkárrá történt kinevezése folytán mandátumáról lemondott.

Bemutatja az összeférhetlenségi bizottság jelentését, amely szerint több oda utalt esetben a bizottság az eljárást beszüntette.

Tudomásul vették.

Bemutatta a beérkezett kérvényeket, melyek kiadattak az illető bizottságoknak.

Következett

a költségvetés

részletes tárgyalásának folytatása. A közjó-tékony sági tételnél

Pulszky Agost röviden jelezte a bizottság álláspontját erre vonatkozólag.

A tételt megszavazták.

A mentőegylet nél

Horánszky Nándor ajánlja az egyesületet a miniszter figyelmébe, tekintettel az egylet nagy hasznára és szép hivatására.

Kovács József szintén a mentők érdekében beszél.

Hieronymi Károly belügyminiszter teljesen osztja a mentőegyesület iránti szimpathiákat s ha lehet, a jövő évben már nagyobb összeget vesz föl.

Beüthy Akos: Ha még azon a helyen lesz. (Derűtség.)

Hieronymi Károly: Ez természetes, annyira természetes, hogy feleslegesnek tartotta fölemlíteni. A mentőegyesület kiterjesztését az egész országra nem tartja lehetségesnek. Ami pedig az egészségügyet illeti, arra most nem akar visszatérni. (Helyeslés jobbfelől.)

A tételt megszavazták.

A hivatalos lap tételénél

Ugron Gábor a gazdálanságot kifogásolja. A hivatalos lap nem közli a kinevezéseket és kitüntetések ellenjegyzéseket, csak úgy, mint valami jelentéktelen napi újdonságot. Ott van a Fejérváry kitüntetése, aminek okát ugyan senki sem tudja, de a mely egészen ellenjegyzés nélkül jelent meg.

Hieronymi Károly belügyminiszter igéri, hogy intézkedni fog a törvényes formák betartása iránt.

A tételt megszavazták.

A fogházak és tolonczházak tételénél felszólalt

Pulszky Agost előadó s kéri, hogy e tétel töröltessék, miután az áttételt az igazságügyi budgetbe.

A ház ekként határozott.

A határörvidéki társak közönségi intézmény megszüntetésével járó költségeknél szözlött

Pálffy Elemér s az adott helyzet egyes ferdességének szanalását kéri.

Ezzel a belügyi költségvetést letárgyalták. Következik

a kereskedelmi költségvetés

tárgyalása.

Neményi Ambrus előadó ajánlja a költségvetés elfogadását, egyben indokolja a költségvetésben előforduló változásokat és ismerteti az egész költségvetés főbb mozzanatait.

Bobula János az ipar érdekeire kívánja a kormány figyelmét felhívni. Az ipar érdeke mindnyájunk s így az ország érdeke. Az utóbbi időben hangzottak, hogy az ipar érdekeinek támogatása hátrányára van a mezőgazdaságnak. Szólok éppen ennek ellenkezőjét kívánja bizonyítani. Jólétre éppen azon államok tettek szert, a melyek az ipar védő szárnyai alá menekültek. Igen jól mondta azt Tiszta Kálmán, hogy a mezőgazdaság csak ott virágozhatik, ahol virágozik az ipar.

Egy hang balról: Ha a' mondta, akkor az se jó!

Zichy Jenő gr. elfogadja a kereskedelmi miniszter kimutatását, mint substratumát a költségvetésnek. Előtte szóló sok nyilatkozatát magaévá teszi, de lehetetlen egy dologban vele egyetérteni. Helyesen mondta Bobula, hogy az ipar azon a vidékeken fejlődik, a hol a földmívelés alacsony fokon áll. Mert ott olcsóbb a munka. Ez áll a kisiparra. A gyár- ipart decentralizálni kell. Nemcsak a fővárosban kell összpontosítani, de szét kell osztani a vidéken is.

Bobula János: Mondtam! Én is ezt mondtam.

Zichy Jenő gr. elfogadja a költségvetést. (Helyeslés.)

Lukács Béla miniszter Bobula felszólalására kénytelen azt mondani, hogy abban két félreértés van. Az első, hogy oly dolgokat mondott, amelyek czáfolatra szorulnak. Az egyik az, mintha illetékes tényezők nem szívesen látnák az ipar fejlődését. Az illetékes tényezők alatt a kormányt is érthette. Kinyilatkoztatja, hogy a kormány a legjobb akarattal ápolja az ipari törekvéseket. A másik tévedése, hogy az iparos nem kaphat hitelt. Ez nem áll. Baja a kisiparnak van, mely a fejlődő gyáriparral szemben a háttérbe szorul, nemcsak a kormány gondja, de az iparosoké is, hogy érdekeiket védjék. Tiltakozik ellene, hogy iparunkat kiemeljék. Iparunk ma tényező. (Igaz! Ugy van jobbról.) A haladást el kell ismernünk és méltányolnunk. (Helyeslés.)

A statisztikából igazolja, hogy Magyarországon ma már 9.950.000 ember foglalkozik iparral.

Az ülés végéről távirati rovatunkban adunk tudósítást.

Időjárás.

Légnomás: reggel 7 órakor 767.3 mm., délután 2 órakor 767.0 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 7.6, délután 2 órakor C° — 4.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor DK. 2. Felhőzet: reggel borult, havaz, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 6 milliméter hó.

TÁRCZA

— Január 27. —

Antigone.

(Sophokles klasszikus tragoediája, Mendelssohn zenéjével; fordította Csiky Gergely. Az aradi színpadon először színre került 1893. január 27-én.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Sophokles darabjai közül egy sem szerzett a nagy költő számára annyi elismerést, mint Antigone. A darab jelessége s különösen a nagy eszmék, melyeket a költő benne az államra és családra vonatkozólag kifejezett, arra birták az athenieket, hogy Sophoklest Perikles mellé hadvezérnek választották a samosi olygarchák elleni hadjáratban, ily módon adva kifejezést a nagy költő iránt.

Antigone tárgya a thebai mondakörből van merítve s befejezését képezi a Labdakidák végzetes családi történetének. Oedipust ugyanis, Eteokles, Polynikes, Antigone és Ismene atyját, szülei valami jóslat folytán kiteszik, de a véletlen megmenti őt a haláltól és Korinthusban nevelkedik. Később tudtán kívül megöli édes atyját, megfűti a Sphinx talányát, ez által Theba királya lesz s nőül veszi saját anyját, miután az említett jóslat

ily módon beteljesedett s edipus megtudta a szörnyű valót, maga szurta ki szemét és Thebából elüzetve Athenbe menekül. A trón most két fiára, Eteokles és Polynikesre szállott. Minthogy azonban a két testvér az uralkodásra nézve egymással megegyezni nem tudott, Polynikes az argivokat hívta segítségül, kiknek hadai Thebát csakugyan megtámadják. A csata folyamán a két ellenséges testvér egymást kölcsönösen megöli, amin ezt előre megjósolta volt atyjuk, a halálzó Oedipus átka.

Antigone nővérével, Ismenével, egészen árván áll a világon. Elhagyottságukban azonban felkarolja őket nagybátyjuk, Kreon, Theba új királya, megemlékezve ama ígéretéről, melyet a Thebából távozott Oedipusnak tett volt, arról t. i., hogy gondoskodni fog a leányokról. El is jegyezte Antigonét fiának, Haemonnak, ki jegyesét a legforróbb szeretettel vette körül. Csakhogy nem soká tartott e boldogság, a moirák, a végzet istennői, újabb szenvedéseket gondoltak ki Antigone számára, ama borzasztó tanácsot adva Kreonnak, hogy a honáért elesett Eteoklest fenyves pompával temettesse el, ellenben Polynikes holtteste büntetésül temetetlen maradjon.

Antigone hallja, mint tiltja Kreon, hogy

„Polynikest a boldogtalant,
Sem etemetni, megsiratni sem szabad,
Temetlenül, siratlanul heverjen ott
A pusztá földön, s teste a rárohanó
Madárparaszok nyujtson édes lakomát!”

Hogy a kegyetlen szörny Kreonnak van lelke ezt neki, kinek határtalan szeretetét fiverei iránt ismeri, ily zordonul tudtára adni, szívére büszke haraggal tölti be. Érti, mit parancsol neki a fivére iránti szeretet és az isteni örök törvény tisztelete. Többre becsüli ezeket az állam törvényeinél, nem talált fivérében gyűlölni valót, amiért ellenségei azt átkozzák. Szánkozó hangon iparkodik eleinte Kreon szívére hatni, hogy vonja vissza kemény parancsát, s ne foszssa meg sirjától a drága halottat. — De hiába! Kreon mindig hangosabban és keményebben hangoztatja kegyetlen parancsát az egész nép előtt, Antigone kérelmét hideg és gunyos szavakkal utasítja vissza, és beküldi őt a királyi palotába, hogy ott várja be a nagy örömnapot, midőn Haemon nevéje leend.

Most már keserű fájdalom fogja el Antigone fiatal szívét, tisztában van már azzal, mi a teendője, ha kérelme iránt mindenki irgalmatlan és siket marad. Elhatározásának ily dacos szavakkal ad kifejezést:

* Az idézetek Csiky Antigonejéből valók.

A revolver végnapjai.

— Ismét egy gyilkos találmány. —

A revolver tudvalevőleg az összes hadseregekben a lovasság kézi — inkább védelmi, mint támadó — fegyvere. Rendeltetését, általános tapasztalat szerint, oly rosszul teljesíti, hogy intező körök rég foglalkoznak a tervvel, hogy egy más alkalmasabb kézi fegyverrel pótolni.

A revolvernek ugyanis tudvalevőleg forgó töltényára van, a mely tölténytár és a cső között lövés alkalmával a kifejlődött gázok eltávoznak s így nemcsak a gázok okozta visszlökem gátolja a biztos célzást, de a golyó kilökése is csak félerővel történik. Ezen szerzői hiba annak tudható be, hogy a revolver találati képessége még az eddigi katonai lövegyverekénél elég szerény 2 százalékat sem éri el.

A szükség tehát egy, ezen hátrányokat nélkülöző, viszont azonban egyszeri töltés mellett legalább 5-6 egymástáni lövésre képesítő kézi fegyver iránt annál nagyobb volt, mivel a gyalogság valamennyi hadseregnél az újabb időben szereltetett föl, avagy a fölszerelés most van folyamatban — tökéletesebb rendszerű lövegyverekkel.

A laborálások tehát megkezdődtek úgy aktonai szakközvegek, mint „föltalálásban dolgozó” privát fegyver-technikusok részéről, s az eredmény az, hogy az előterjesztett néhány modell között Brauswetter Ottó, az önműködő puskája révén világhírré vergődött szegedi órák fiának ismétlődő pisztolyát találta a legalkalmasabbnak a spandau német császári lövegiskola s valószínű, hogy monarchiánk is Brauswetter rendszerét fogadja el.

A pisztoly ideálja a kézi lövegyvereknek s óriási az ugrás a revolverről az ismétlődő pisztolyra, a mely az eddigi revolver nagyságában 5 helyett 8-at lő oly biztonsággal, mint egy kitűnő vontosövű katonai puska, mert tölténytára alul van, a honnét a golyók minden lövés után önmaguktól hatolnak a csőbe s a gázok csak elől, a golyó fészerejét fokozva, hatolhatnak ki.

Ily evidens előnyök mellett bizonyos, hogy a lovasságnál még csak rövid ideig lesz használatban a revolver, a fegyverek rohamosan szaporodó feudális családjában a korcsoszlótt, melylyel már annyi megcsalt férj, elutasított szerelmes és kétségbeesett öngyilkos egyenlített ki megzavart belsejének egyensúlyát.

Nekünk pedig jól esik a legközelebbi napok tanúságai után a magyar fegyvertechnika sikerét és tagadhatlan fölényét más nemzetekéi fölött konstatálnunk, a mely fölény adandó alkalommal megfizethetlen hasznára lehet úgy magunknak, mint szövetséges barátainknak.

Az ismétlődő-pisztoly gyártási jogát a bádeni (Németország) gaggenani vasmű-részvénytársaság vette meg a szerencsés fel-találótól.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Január 27. —

Változó felhőzet.
Borus.
Helyenként csapadék.
Fagypontra körüli hőmérséklet.

Az iparhatósági megbízottak jelentése.

— Az 1892. év folyamán megsemmisült gyárakról. —

(Folytatás.)

4. Mittelmann és társai szeszgyárában, eltekintve azon hiányokat, a melyek pótlása elrendeltetett, a törvény követelményeinek elég tételtek, a munkásoknak szeszes italok, vagy más áruk ki nem szolgáltatnak; 12 éven aluli gyermekek nem alkalmaztatnak. A rendes munkás jegyzék vezetése, ugyancsak a gyári munkarendnek helyesbítése, valamint a gyári munkások részére munkakönyvek beszerzése elrendeltetett. A munkások a ker. betegsegélyző pénztárnak tagjai.

5. Walder S. és fia szászrégeni tujakereskedő részvénytársaság gőzfűrésztelen csak felnőtt munkások alkalmaztatnak. A gyártelepen, valamint a gépházban a legnagyobb rend van. A munkásokról rendes jegyzék vezetettik, a hatóság által láttamozott munkarend szerint dolgoznak s megbetegedés esetén a ker. betegseg. pénztár által segélyeztetnek. A tűzbiztonság érdekében igen kiterjedt óvintézkedések állanak fent. A gyártelep fel van szerelve a kellő tűzoltó eszközökkel, valamint a netáni balesetek bekövetkeztére a szükséges orvosi szerekekkel. Tűz a lefolyt évben egyetlen egy esetben volt, az is igen jelentéktelen. Baleset egy esetben fordult elő.

6. Dobiáschi József haloxilin robbanószer gyárában a munkások a hatóság által láttamozott munkarend szerint dolgoznak s a munkásokról rendes munkásjegyzék vezetettik s bérlevonások mi czímen sem történnek. A gyártelepen csak a gyárfelügyelő lakik. Tűz és személybiztonsági szempontból szigorú óvintézkedések állanak fenn s a munka csak is nappal üzetik. A lefolyt évben egy csekélyebb jelentőségű robbanás fordult elő, a melynél csupán 4 ló sérült, míg a munkások közül ba eset elő nem fordult. A munkások betegség és baleset esetére a helyi ker. betegsegélyző pénztár által lesznek segélyezve.

7. Nyáry és Bukovetz cukorka és liqueur gyárában bennlakó munkások nincsenek, 12 éven aluli gyermekek nem alkalmaztatnak. A munkások részére szeszes italok vagy egyéb áruk hitelbe ki nem adtak. A gyárban munkarend szerint dolgoznak s az alkalmazottak tagjai a ker. betegsegélyző pénztárnak.

8. Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részv. társaság téglagyárában a nagyobb munka csakis a nyár folyamán át

folyik. A munkások munkarend szerint dolgoznak s a telep helyesen, a törvény követelményeinek megfelelően vezetettik.

(Folytatása következik.)

„ARADI KOZLONY”

előfizetési árai:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . . . 24 korona = 12 frt — kr.
Fél évre . . . . . 12 korona = 6 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 6 korona = 3 frt — kr.
Egy óra . . . . . 2 korona = 1 frt — kr.

Vidéken szétküldve:

Egész évre . . . . . 28 korona — fillér = 14 frt — kr.
Fél évre . . . . . 14 korona — fillér = 7 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 7 korona — fillér = 3 frt 50 kr.
Egy óra . . . . . 2 korona 40 fillér = 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 10 fillér = 5 kr, vidéken 12 fillér = 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KOZLONY” kiadóhivatalának („Aradi Nyomda-Társaság”) küldendők, ugyancsak ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti. Mutatványzatokot egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság.”

H I R E K.

Január 27. Péntek. Róm. kath. naptár: A. sz. János. — Protestáns naptár: A. sz. János. — Görög-keleti naptár (január 15.): Théb. Pál. — A nap két 7 óra 34 perczkor, nyugszik 4 óra 52 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3-4-ig és pénteken 1-12-ig. Helyiség: polgári iskola földszint.

Január 29. Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Január 29. Kamarai tagválasztások a megyében.

Január 29. Az aradi kereskedelmi testület közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Január 29. Az aradi takaré- és segélyegylet közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 1. Nagy katonai hangverseny 7 1/2 órakor este (Fehér Keresz).

Február 2. Az aradi polgári jótékonyegylet közgyűlése délelőtt 1/2 10 órakor.

Február 2. Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyűlése d. e. 10 órakor.

Február 2. A Kölcsey-Egylet közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 5. A Széchenyi-gőzmalom közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 15. Az aradi járás hadköteleseinek sorahuzása.

— Személyi hírek. Dessewffy Sándor csanádi megyés püskök Budapestre utazott, a kongru-atanácskozásban vesz részt. — Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester a szárazéri társulat ülésére ma Szegedre utazik.

— A hivatalos lapból. A király Lukács László országgyűlési képviselőt pénzügyminiszeri államtitkárrá nevezte ki és Tráger Károly zilahi adótárnoknak, valamint törvényes utódainak, sok évi szolgálata alatt tanúsított hű és hasznos tevékenysége elismerésül, a magyar nemességét díjmentesen adományozta.

— Az „Aradi Közlöny” új rovata. Lapunk mai számában egy új rovat nyílt meg. Az új rovat czime A nagyváradi királyi tábláról, mely csupán az „Aradi

„A holtat enkezemmel eltemetem ma.”

Először is nővérét Ismenét, szólítja fel segítségére:

„Mutasd meg most, merész-e lelked és nemes, Vagy nagyszívű szülőknek gyáva leánya vagy? Akarsz-e részes lenni tervemben? Beszélj!”

Midőn pedig látja, hogy ennek nincsen bátorsága a cselekvésre, hogy nem mer részt venni a halott eltemetésében, hanem erről még őt is le akarja beszélni, büszke dacozzal így felel:

„Nem kérek többé, őt ha kedved jönne is, Örömmel többé nem venném segélyedet.”

Amint erre a nővérét gyengéden féltő Ismene annak sorsa fölött panaszkodban tör ki, eltűnik Antigone hangjából minden gyengéd vonás és egész szenvedélyesen kiált rá:

„Engem ne féltés; gondold magad sorsára csak!”

Antigone terve készen áll. Az éj csendjében észrevétlenül kimegy a palotából, soká bolyongva keres, míg meg nem találja, a mit keres. Térdre borul a drága halott előtt, néma fájdalommal ragadja meg azt és öleli magához, végre port hint reá s az alvilág isteneinek meghozza a szokásos áldozatot, azután szép csendesen, a hogy jött, ismét eltűnik.

Reggel az örök észreveszik a történeteket, a port a holttestről leseprik és jelentést tesznek nagy főlelmek között az esetről a királynak. Kreon azon reményben, hogy az ismeretlen tettes újra főikeresi majd a halottat, új és nagyobb számú öröket rendel ki, kik a király haragjától és fenyegetéseitől megrémülve most kétszeres éberséggel ügyelnek a holttestre. És ezeknek

„Hogy jött, időre a vihar lecsillapult, Szemükben ünt a szél, zokogva hangosan, Mint gyökér nádár, ha visszatérve üresen szőlőbe fűz, akét, elrabolva magzatit. Eközben az hajta ő is a dult sir felett, Szörnyű atokkal sujta a gonosztevőt, Ki a holtot elrabolta hantjait, Száraz hort hinte aztán a holttest fölé, Érezkörsorsójából háromszor megöntözté, Megszentelven a hármas áldozattal őt.”

Az örök ezt látva rátörnek Antigone, elfogják s durva kézzel Kreon elé hurcolják. Ő azonban azon tudatban, hogy helyesen cselekedett, bátran szemébe néz a haragos királynak, nem roskad össze, nem mentegeti magát, nem is kísérli meg hatni Kreon szívére rokonsági kötelékek vagy fiának szerelme által. Büszkén, visszautasító merevséggel jelenti ki, hogy az isteni törvényt nagyobbra tartotta a király parancsánál, hogy nem is fél elszemvedni a halált, mely ezért reá vár.

És csakugyan egész hidegen fogadja a felbuzult király eme rettenetes parancsát:

„Ember nem lakta sivatagba vitetem, És élve öblös szirtüregbe zárom őt, Engesztelésül annyi ételt hagyva ott, Hogy a vérbűntől ment maradjon városunk. Hadd várjon aztán ott Hades segélyire, Kit egyedül tisztelt az istenek közül, S tanulja meg, bár későn, hogy felesleges Csupán Hades tisztelni mindennek felett.”

Minden bátorsága daczára mégis fájdalommal érzen szállja meg Antigone lelkét, midőn már egészen közel van ama sötét kapuhoz, mely Persephone országába vezet. Zokogva fordul az összegyűlt férfiakhoz, hogy ha már segíteni rajta nem bírnak, legalább szánják meg szomorú sorsát.

Szemérmes szavakkal emlékszik meg ama boldogságról, mely a szép menyegzői napon rája vár, ha jegyesének kegyetlen szívű atyja reá és Haemonra nézve el nem némitja a menyegzői dalt. E fölötti nagy fájdalmát élénken ecsetelik eme szavai:

„Tekintsetek, oh! ide honfaim, Miként haladok Végső utamon, Mint nézem utolszor a nap sugarát, Ah legutolszor! Élve temet kebelébe Hades, Acheron partjain élve kűtök ki.

Közlöny"-nek küldött eredeti tudósításokat tartalmaz. Sikerült ugyanis egyik régi munkatársunkat, Verner Lászlót, ki Nagyváradon telepedett le, szerződtetnünk, hogy az Aradot és Aradmegyét érdeklő táblai ítéleteket velünk táviratilag nyomban közölje. Ez új akvizíció révén az Aradi Közlöny abban a helyzetben van, hogy a táblai ítélet kimondása után tizenkét óra múlva olvasóit tájékoztathatja minden érdekesebb kérdésről és a mellett bármely előfizetőnknek, ha e tekintetben hozánk vagy nagyvárad munkatársunkhoz lapunk czimszalagának beküldése mellett fordul, akár polgári, akár bűnügyben minden a táblához utalt ügyben tájékozást nyújthat. Nem kiméltünk költséget az újítással, mert abban a meggyőződésben tettük, hogy előfizetőink nagy részének, különösen az igazságszolgáltatással foglalkozóknak nagy könnyebbséget szerezünk, és mert azt hisszük, hogy lapunk informatív része érdekességében sokat nőtt azzal, hogy az Aradi Közlöny minden más aradi lapot megelőzőve rendszeres táblai értesítéseket foghozni. A mi pedig levelezőnk megbízhatóságát illeti, ahhoz kétség nem fér. Verner László kipróbált munkása a zsurualisztikának. Az Aradi Közlöny máától kezdve minden érdekesebb táblai ítéletről, mely az aradi törvényszéktől terjesztett fel a nagyvárad királyi táblára, távirati tudósítást fogközölni. A rovatot két szenzaciós táblai ítéletnek közlésével már ma meg is nyitottuk.

— **Ki a vivát?** A Kisfaludy-társaság tagjainak egy része bizalmas értékezetet tartott, a hol a mozgalmasnak ígérkező tagválasztásokkal szemben, együttes megállapodásra jutottak a következő jelöltekben: Kozma Andor, Szüry Dénes, Herczeg Ferencz, Hegedűs István, Radó Antal. Ezek a hivatalos jelöltek, de szavazni lehet még Murai Károlyra, Jakab Ödönre és Rákosi Viktorra. Apponyi megválasztását ellenzik.

— **A román király Aradon.** Koronás vendége volt néhány perczig szerdáa este Aradnak, Károly, Románia királya utazott keresztül teljes inkognitóban. Ő Felsége Nagyvárad felől jött s Arad-Predeálon át utazott haza Romániába. Az eredeti terv szerint Károly királynak Temesváron át kellett volna mennie, de utitervét megváltoztatta s Arad-Predeálon keresztül utazott tovább.

— **Arad és a szini területek.** Bényei István, a központi színészegyesület titkára terjedelmes emlékiratot adott ki a magyar

színészet rendezéséről. Ez emlékiratában igen figyelemre méltóan ir. vidéki színészetünk kerületi beosztásáról. A felvett tervezet a vidéki városokat 21 szini kerületbe csoportosítja, mely csoportosítás a nagyobb szintársulatok megjelölésének kérdését teljes mértékben felöleli. Arad Nagyváradal és B-Gyulával szövetkezve szerepel egy szini kerületben s mint ilyen, 12 hónapon át biztosítaná egy nagy társulat fenntartását. A beosztás szerint Aradon októbertől — márczius végéig, B-Gyulán aprilisban, Nagyváradon pedig májustól szeptember végéig volna a szini szezon. A vidéki színészet rendezése minden esetre fontos kulturális és nemzopolitikai kérdés. Kíváncsian várjuk, vajjon illetékes helyen mikép fogadják az emlékiratot.

— **A „Kegyelet-bizottság” ülése.** Az aradi Kőlesey Egyesület tudvalevőleg kezébe vette az összes nemzeti és helyi ünnepeknek rendezését itt a városban. Ő gondoskodik szónokokról s ő fogja vezetni az impozáns felvonulásokat. Nemzeti ünnepekül megállapították márczius 15-ikét és október 6-át, helyi ünnepül február 8-át, az aradi utcai harc nevezetes évfordulóját. Az ezen ünnepeket rendező bizottság czime „Kegyelet-bizottság”, elnöke Lukácsy Miklós, jegyzője Kovács Vincoze, a tagok pedig a Kőlesey Egyesület választmányi tagjain kívül az esetről-esetre beválasztott aradi polgárok. Mint beünneket értesíteneik, ez a bizottság ma, pénteken délután 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében ülést tart, melyen a küszöbön lévő február 8. és márczius 15-iki ünnepek programját fogja megbeszélni. A meghívó különben így hangzik: „A február nyolczadiki hazafias ünnepélyt rendező bizottság folyó évi január hó 27-én délután 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében ülést tart, melyre a bizottság tagjait ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.”

— **A belügyminiszter jelöltetése.** (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Jósika Samu belügyi államtitkár Kolozsvárott a választók előtt mandátumáról lemondott. Közölte, hogy a szülő-dézsmaavltságáról szóló törvényjavaslat, mely az erdélyi részeket kiválóan érdekli, elkészült. A választók egyhangulag Hieronymi belügyminisztert kiáltották ki jelöltnek, lelkes éljenzések között. A választás február 8-án lesz.

— **Bucusi bankett.** Mittelman Bodo az aradi társaskörök egyik előnyösen ismert alakja végleg elhagyja Aradot. Tiszteletére barátai szombaton este 8 órakor kedélyes bucsubankettet rendeznek Wittman Károly éttermében.

— **Az iskolaszék ülése.** Aradváros iskolaszéke tegnap délután négy órakor tartotta ülését a városház emeleti kistermében, melyen Salacz Gyula polgármester elnökléte alatt

jelenvoltak: Müller Károly, Brusch Alajos, Bing Vilmos, Marschall Lajos, Remetey F. Károly, Nikodém János, Heeger Ernő, Millig József, Szöllősy Károly, Reichner Ferencz, Péterffy Antal, Schusztter Illés dr, Avarfity Ferencz, Fischer Adolf, Fényes Dezső dr, Vizer Péter, Barabás Béla dr, Boros Vida, Keresztes Gyula dr, Tedeschi Viktor, Nesznara Aladár, Brai Lajos, Szathmáry János. A hivatalos eskü letétel után Nikodém János korelnök vette át az ülés vezetését, s hosszas beszéd után átter a választásokra. Általános lelkésedés közepette ismét Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester választatott elnöké. Aelnökké Institoris Kálmán, városi főjegyző. A jelenlevők lelkes éljenzései közepette foglalta el Salacz Gyula az elnöki széket s rövid, de magvas beszédben megköszönve a beléje vetett bizalmat, programját is megadta. Olvasatott a törvényhatóság határozata az iskolaszék megalakulására vonatkozólag, melyből kitűnik, hogy az iskolaszéknek 35 tagja van, melyhez hozzá jár a tanítóegylet által küldött 3 tag, Szöllősy Károly, Fischer Adolf és Brusch Alajos. Ennek tudomásul vétele után elnököl Salacz Gyula, tekintettel az eddigi részvétlenségre, kijelenti, hogy ama tagok, kik egy félévén keresztül nem jelennek meg az üléseken, a közgyűlés elé fognak terjesztetni, mint olyanok, kik megbízhatóságukkal élni nem kívánnak. Ezt helyesítőleg tudomásul vették. Ezután Millig József előadja a Templom-utcai fiúiskola folyósóinak beüvegeztetése iránti indítványt, mely nagyon is időszerű, tekintve a fűtési mizériákat, s a vele járó tanítási nehézségeket. Az indítvány egyhangulag el lett fogadva, s annak végrehajtására Salacz Gyula elnököt kérték fel. Az indítvány után Brai Lajos a rossz községi kemenczék helyett az ugynevezett alsónyomású központi gőzfűtés létesítését kívánja, s kéri, hogy az eszmét tegyék tanulmány tárgyává. Az uttelepi és Kossuth-utcai iskolák igazgatói 50 frt megszavazását kérelmezik a szükséges iskolai szerek bevásárlására. Megszavazták. Ezzel kapcsolatban Brusch Alajos szólt fel, hogy az ipariskolai tanoncok mintegy hálájuk jeléül mesterségükbe vágó apró tárgyakat készítenének, mi által igen szép szemléltető tárgy-gyűjteményt lehetne rövid idő alatt létesíteni. Ez indítvány elfogadott, s az illetékes fórumok erről értesítve lesznek. Targyalás alá került az évzáró vizsgálatok eltorlásának indítványa, melynek tanulmányozására Millig József iskolafelügyelő elnökléte alatt a következő bizottság küldetett ki: Múlek Lajos dr, Boros Vida, Brusch Alajos, Vizer Péter és Nikodém János. A gáji óvodának a kérelmezett szünnapok megadattak. A tandíjak befizetése tudomásul szolgált. Horváth János dr a gáji iskolák gondnokául nevezetett ki, továbbá kijelöltettek az iskolalátogatók, melynek tudomásul vétele után az ülés délután 5 órakor véget ért.

— **Az aradi postalopás ügyében** tegnap este nevezetes fordulat állott be. A rendőrség ugyanis határozott nyomra akadt. Egy elcsopott postaszolga tegnap a Meisztorovics-féle korcsmában mulatott s szórta a pénzt. A rendőrség rajta ütött, mire a szolga kezében egy felemelt revolverrel utat tört magának és elmenekült. Mire e sorok napvilágot látnak, a tettes mindenestre el lesz fogva.

— **Az orosz trónörökös kitüntetése.** (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A német császár az orosz trónörökösnek a fekete-sasrendet adományozta.

— **Megszűnt kolerajárvány.** A temesmegyei alispán tegnap átirt az aradi polgármesternek, jelentve, hogy Szontán a kolera, amely ott huzamosabb ideig szedegette áldozatait — már megszűnt.

— **Miért nem kell vízvezeték?** Két ur. hevesen vitatkozik a kávéházban a vízvezetékéről.

— Tehát ön nem akar vízvezetékot?
— Nem!
— Miért nem?
— Mert lesz Aradon márcziusban, ha a hó olvadni kezd a nélkül is elég víz.
— Igaza van, lesz, de azt a vizet — igya meg maga...

Hymen éneke nem készült,
Ményasszonyi virágkoszoru
Nem ékesít.
Acheron az énjegyesem.”

Theba. polgárai szívükből sajnálják ugyan a királyi szüzet, de nyíltan kifejezni ezt mégsem merik. A sirba szállóhoz csak annyi a szavuk, hogy saját dacza okozta vesztét.

Antigone látva, hogy nincsen már senkije sem, aki siratná, halad a sötét sir felé, melynek zord ölében sem mond le a világosság és szerencse szikrájáról, mely onnan féleje világit, midőn így szól:

„De édes a remény, mely utamon kísér:
Örömmel zársz kebledre ott lenn, óh atyám!
S te jó anyám, s te drága testvér jól fogadsz!
Mert megmosám, megszentelém holt testeteket,
Saját kezemmel ékesítve helyezém
A sirba. És most, Polynike, mert veled
Hasonlót tettem, vesznem kell jó tettemért.”

Alig tűnt el Antigone az élők szeméi elől, már hallatszik a jós vészhangja, amint jelenti a nehéz csapást, mely annak halálát nyomban követendi. A nép Teiresias szavaiban Antigone szavát véli hallani, amint a sirból hirdeti, hogy nem sokszor forognak már a napisten kerekéi és Kreon véreből őt követni fogja valaki. Kreon borzadályal hallja a vak jós szavait, Haragja e vészjósló fenyegeté-

sekre lecsendesült, szívesen vonná most vissza kemény parancsát, temetné el Polynikest és hozná vissza Antigonét a holtak sötét országából. Siet is embereivel a siralom helyére, de mire oda értek, Antigone sokat szenvedett lelke elhagyta volt hüvelyét, magával ragadva az árnyak országába jegyesét, Kreon fiát is, ki magát megöli Antigone holttestéről. A fiu halálát osakhamar követi kétségbeesett anyja halála is, s Kreon végre is kénytelen beismerni, hogy vannak a családnak olyan áldásai, miket semmi politikai bölcsesség ki nem pótolhat, hogy van valami szent az államon kívül, mit az államnak is tiszteletben kell tartania.

E tanokat hirdetteti Antigonével oly ellenállhatatlan igazsággal és fenségessé a nagy költő, ki darabjának főtárgyául nem e nagy és nemes teremtés szomorú végét, hanem inkább Kreon lábrándulását botorságából tartotta, amint ezt kifejezik a darab végső sorai is:

„Ha üdvöt akarsz ez életen át:
Legyen ész vezetőd,
S ne sértád meg az istenek égi jogát.
A merész fölemelt szava visszaesik,
Lesujtva reá;
Míg a botort okulásra hozza az aggkor.”

H. F.

— **Száva-ünnepély.** Gör. kel. szerb polgártársaink tegnap ünnepelték meg szent Száva napját. Ez alkalomból a helybeli gör. kel. szerb templomban ünnepi istentisztelet tartott.

— **A szabadkai főispánság.** Régebben megírtuk már, hogy Kállay Albert főispán lemond az ideiglenes szabadkai főispánságról. Az egyik szabadkai lap már a főispán utódjáról is biztosat tud és arról a következőket írja: Hieronymi Karoly belügyminiszternek a szabadkai főispáni állásra három jelöltje van: bajsai Vojnich István és Bessenyei Ferencz országos képviselők, továbbá Kaffka László belügyminiszter titkár, a községi illetőségi osztály vezetője. Kállay főispán Pukovich József szabadkai földbirtokost, Mamazsich Lázár polgármester pedig Vermes Béla országos képviselőt ajánlotta a belügyminiszternek.

— **A kivándorlás ellen.** A belügyminiszternek tegnap Arad megyéhez intézett rendelete szerint az északamerikai Egyesült-Államok szigorú intézkedéseket tettek a bevándorlás ellen. Ennek következtében az antwerpeni „Red Stardine” hajózási vállalat összes gőzöseit a magyarországi utasok szállítását beszüntette.

— **Hóviharok országszerte.** (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Iszonyú hóviharokat jeleznek az egész országból. A vonatok rendes közlekedése újból akadályozva van. A nagy hidegben Temesvárt három csigány megfagyott a országúton, egy favágó pedig az erdőben.

— **A honvédség köréből.** A király Stern Adolf törzsorvosnak, a lugosi honvéd állomás orvos-főnökének, mint rokkantnak, mindenemű népfelkeltési szolgálatra is alkalmatlannak nyugállományba helyezését elrendelte.

— **A vagyonbukott b-csabai népbank** bűnyében, az intézet volt igazgatója Bartók László ellen a végtárgyalás a gyulai kir. törvényszék előtt február 1-én veszi kezdetét. A végtárgyalásra az intézet volt igazgatói, Zelenyánszky György és Tajber Gusztáv kivételével, mint tanuk vannak beidézve, míg szintén a felügyelő-bizottság tagjai is. Ép a tegnapi nap második évfordulója a nagy krachnak.

— **A szegedi plébániák.** Lázár György dr. szegedi helyettes polgármester fölkereste Desseffy Sándor megyés püspököt s vele hosszasan konferált a szegedi plébániák ügyéről. A püspök kiváló érdeklődést tanúsít Szeged iránt, melyet „egyházmegyéje gyöngyének” nevezett. Hajlandó a szeged-belvárosi plébániára dignitáriust adni, oly feltétellel azonban, hogy a javadalmazást a város föl fogja emelni.

— **Uj iszapfogó.** Az aradi folyamernökség az alsó Maros-part megvédésére egy új iszapfogót készített, melynek építésére Pellegrini és Meirovitz vállalkoztak 28,430 frt 47 kron.

— **Százhatvanöt tiszt halála.** A múlt évben — a most megjelent statisztikai adatok szerint — a közös hadsereg tisztikarában összesen 165 haláleset fordult elő. A meghaltak közt volt 1 altábornagy, 7 ezredes, 6 alezredes, 6 őrnagy, 65 százados, 45 főhadnagy, 26 hadnagy, 4 tisztihelyettes és 5 állatorvos.

— **Nemzetiségi börtönörök.** Lobmayér István, kir. főügyész a szegedi és temesvári kir. ítélő táblák területére eső ügyészségekhez rendeletet bocsátott ki, a melyben szigorúan meghagyja, hogy a jelzett területbe eső törvényszéki börtönök és fogházakban nem alkalmazhatók oly börtönörök, a kik az állam nyelvével korrektil nem beszélnek. E rendelet kiadására, a mint értesülünk, az a körülmény szolgált indokul, hogy a kir. főügyész legutóbbi körútja alkalmával, a fehértemplomi kir. törvényszéki fogház tizennyolcz börtönőre között nem talált egyet sem, a ki a magyar nyelvet bírta volna.

— **Selyempeték.** Azok, akik az 1893-ik évi tenyésztésre selyempetét kívánnak, felhívjuk, hogy az aradi polgármesteri hivatalnál a kívánt petemennyiséget jelentsék be.

— **A szibériai.** A csabai járásbírószék börtönéből megszökött Zsibrita Andrást — írja levelezőnk — a rendőrségnek még nem sikerült elfogni, bár bizonyos, hogy Csabán tartózkodik. Hétfőn éjjel anyja lakásán volt, bement a kamrába, ruhát váltott, magához vette munkakönyvét, nagy bundáját s ismét eltávozott. Mióta Zsibrita megszökött, annak édes

anyja nem mer lakásán aludni és tartózkodni, miután fia azzal fenyegette letartóztatása alkalmával újra, hogy őt is megöli. Hungyecz János, a megsebesített legény állapota most már felgyógyulására enged következtetni.

— **Gyapjukesztyűk a lovasságnak.** Ő felsége a király jóváhagyta, hogy a lovas katonák számára az eddigi ujjatlan kesztyűk helyett sötétbarna gyapjúból kötött, a tenyéren sávolybetéttel ellátott kesztyűket alkalmazzanak, az ujjatlanokból meglévő készlet elhasználása szerint.

— **Öreg hiba.** Tegnap délelőtt megjelent egy fiatal ember a parochian.

— Mit kíván?

Minden siralom és megindulás nélkül mondta:

— Szakitani akarok a feleségemmel.

— A pap felüti a lakás-protokolomot, most ismeri föl a jövevényt.

— Ni, hisz maga csak a múlt hetek egyikén esküdött.

— Igen.

— Hát? Már elég volt, mi?

— Elég, nagyon is elég.

— Mi a baj?

— Nem akar az asszony szeretni. . .

A pap összeráncolja a homlokát, s rámorogja:

— Öreg hiba!

— **Farkasriadalom.** Az erős tél nyomában elmaradhatlanul járnak a farkashistóriák; Csaba környékéről a hetipiacra menő emberek legtöbbje utközben nem egy, de egész csapat farkast látnak. Hétfőn a csabai vágóhidról egy mészáros lihegve szaladt a rendőrségre, jelentve, hogy a vágóhid közelében egy ordas farkas csatangol. A rendőrbiztos kétkedve fogadta a dolgot, de a mészáros nem akart távozni, míg rendőrt nem ad mellette, hogy a farkast lelője. A biztos, hogy a vásártéri lakosokat megnyugtassa, négy fölfegyverezett rendőrt küldött ki farkast vadászni, kik aztán a farkast üldözték egész Sztrák a Ernő mérnök tanyájáig, hol a tanyás konyhájára tért be s a padka mellé feküdt, mert nem farkas, de — házőrző eb volt, amit üldöztek.

— **Pénzevő egér.** Brüller Dávidné apácai szatmós egybe gyűjtött napiarulását egy papirdobozva összehajtva, szekrényébe helyezte, másnap reggel elte a pénzt elővéve, a dobozból egy egér ugrott ki, mely a pénzből 18 forintot keresztülrágva, megugrott.

— **Battonyi hírek.** A városi képviselőtestület f. hó 19-én közgyűlést tartott, melyben elhatározta, hogy csendőrlaktanyát építtet, ha a kormány az adóhivatal mellett elterülő üres telket a község rendelkezésére bocsájtja. Csanádmegye története cz. munka költségeihez 50 frt segély szavaztatott meg. — Színészet. Beké színtársulata, miután semmiképen sem tudta megtörni a közönség közönyösségét, f. hó 19-ikén elhagyta Battonyát és Pécskára ment jobb hazát keresni. — Rágalmazásért pert indított Bignio Béla dr Sipos Ferencz tanító ellen. A battonyi kir. járásbírószék Sipost elmarasztotta, a szegedi kir. tábla azonban fölmentette a vád alól.

— **Köszönetnyilvánítás.** Kell Manó jószívű kereskedő a szegénysorsu tanulóknak 10 berliner fejkendőt és 2 drb szövött reklit adományozott, mely jótéteményért fönt nevezett emberbarátnak ezton is elismerő köszönetét. fejezi ki Csik János, egyesül. gazda.

— **Pach.** Egy fiatal ember az Andrassy-teren elvesztett egy használt börtörzést, melyben sok a — zálogszédula, melyek azonban csak bizonyányban voltak nála. A megtaláló kéri, — illő jutalon fejében — a kiadóhivatalba hozni.

— **Pályázatok.** Szabadkán a királyi törvényszék bírói állás 2 h. a. Aradon a királyi ügyészségnél kir. alügyészi állás 2. h. a. Az anyos-maróthi kir. járásbírószék segédbírói állás 4 h. a. A magyar királyi kincstári jogügyi igazgatóságnál hivataliszolgái állás Budapest. Fővármház II. em. 12. sz.) 4 h. a.

— **Apró hírek.** Ebmarások. Tegnap Aradon kutya-kedvük volt az ebeknek s két helyen is kutyálkodtak. Az egyik eb a Kasza-utcában Joánóvics Vazul kövező segédet, a másik meg a Pécskai-uton Zsigá Nikolae gyári munkást marta meg. A sérültek gyógykezelés alá vétettek. — **Lopás alkulescsal.** Tenczer József Kossuth-utcai hentes nyitva hagyott üzleté-

ben, míg ő egy szóra a szomszédba ment át, valaki alkulescsal felnyitotta a fiókot s elemelt belőle 60 frtot. A tettest nyomozzák. — **Eltűnt 5 frtos.** K. M. aradi korcsmárosné őt frtot vitt ki a konyhába, hogy azzal a cselédet piacra küldje. A pénz az asztalra tette s valamiért vissza ment a szobájába. Mire ismét a konyhába lépett, a pénz már eltűnt. A rejtélyesen elpárolgott bankó eltűntétét nyomozzák. — **Enged a fagy.** A tegnapi hőmérséklet tetemesen csökkent Szibériának Aradra áthelyezett dermesztő hidegje. A hőmérő jelentékenyen felszállott s a déli órákban már kellemes volt a léghőmérséklet. — **Szentesen Mészáros** Andrásné és Erdélyi József ödavaló lakosokat a napokban egy veszett eb megmarta. — **A martonosi római katolikus templom** perselyét ismeretlen tettesek feltörték és a benn volt húsz forintot elvitték. — **Szenttamás**on egy Mátics nevű oláh reudör e hó 21-ikén ittas állapotban agyonszurta a feleségét. Mátics, a ki gyilkosság miatt már büntetve is volt, önként jelentkezett az óbecsei szolgabírószágnál. — **A minszk-sírtai vasútvonalon** egy személyvonat nekiment egy tehervonatnak. Több utas megöletett, huszan megsebesültek, köztük néhányan súlyosan.

A nagyváradi királyi tábláról.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Nagyvárad, január 26.

Simándi dráma.

A nagyváradi tábla mai tanácsában tárgyalta le azt a szenzációs gyilkossági bűnpert, mely Simánd vidékét a múlt év február havában valósággal felizgatta. Király Györgyöt, egy simándi tehetős polgárembert esthajnalon, midőn a fakanapé békességesen pipázgatott, orozva lelőtték. Katona fegyver, Reindl-patronból történt a lövés, hogy ki követte el, azt sokáig a legnagyobb homály takarta el.

A csendőrségi nyomozás is jóformán sejtelmeken indult el. Elfogtak mindenkit, a ki vizsálykodásban élt Király Györgyvel s főleg rokonokat, mert valami hagyatékon az örökségleső rokonhad összegabalyodott. Az elfogottak között volt Ruzs Mojsza, Tiznapig tartották a csendőrök maguknál és e tiznap alatt teljesen kipreparálták belőle a beismerést. Az aradi törvényszéknél a végtárgyaláson Ruzs természetesen visszavont mindenét és azt vallotta, hogy a csendőri inkvizíció préselte ki belőle a vallomást. A törvényszék felismertette.

Nem így a tábla, mely tegnapi ítélete alapján Ruzs Mojszát újból vizsályalatalá veszi, pótvizsályalattal és ezek után póttárgyalást rendel. A pótvizsályaltnak nyomozni kell olyan levél után, melyet Ruzs aradi katonáskodása alatt írt, mert egyik terhelő körülmény ellene az írása, továbbá, hogy fegyvere volt-e és a löhető-e ki azt a patron, végül hogy a csendőrök 10 napig tartották-e maguknál és miért?

A talpasi embervadászat.

Nyegrucz Péter a sarjút lekaszálván, tavaly május 30-án dudorázva ballagott a szülőfalujába, Talpasra. Böszült hang állította meg.

— Megállj, megeszlek!

Balázs Péternek volt ilyen kannibali szándéka. Nyegrucz kedélyesen vissza szólt:

— Ne bolondozz, sógor.

Balázs azonban a kedélyes visszafelelgetésre azzal felelt, hogy lekapta válláról a puskát és a gyomrába lött.

— Most egyél puliozkát, ha tudsz!

Ebben az ügyben a nagyváradi kir. tábla tegnap hozta meg ítéletét, mely Balázs Péterre a lehető legörvendetesebb. Ugyanis a szándékos emberölés büntettségét kísérletét beigazolván nem látja, főleg a Nyegrucz habosó és ellentmondó vallomását véve tekintetbe és azért Balázst felmentti.

Hymen.

Kultsár István aradmegyei számvevő eljegyezte Székesfehérvárról özv. Lechner Ferencné kedves és bájos leányát, Ilonka kisasszonyt.

Gyászrovat.

Stepper Edéné szül. Zelei Vilma, Zelei Imre, a székesfehérvári „Szabadság” szerkesztőjének nővére — mint részvétellel értesülünk — tegnap élte 33-ik tavaszán Aradon meghalt. Temetése ma délután megy végbe. Béke poraira!

Mulatságok.

Farsangnaptár:

Január 28. Az állami tanítónövendékek piknikje (Krispin-terem).
Január 31. Tiszti estély a várban (férfi estély).
Február 4. Hadászok táncestélye (Nagy Lajos).
Február 4. A szegénytanulókat segélyező egyesülettel egybekötött táncestélye (Fehér Kereszt).
Február 5. A könyvnyomdászok bálja (Fehér Kereszt).
Február 11. Somogyiné iskolájának táncpróbája (Krispin-terem).
Február 14. Tiszti estély a várban.
Március 4. Az arad-csanádi egyesült vasutak műhelyszemélyzetének táncmulatsága (Fehér Kereszt).

— **A szerbek bálja.** Az aradi szerbek egy része tegnap Tököli Sebő emlékünnepele alkalmából sikerült táncvizigalmat rendezett egy cigányzenekar és egy uemzeti dudás zenekar közreműködésével. A bálon a függetlenségi párt vezérferfiái szerepeltek notabilitásokként. Jelen voltak:

L e á n y o k: Toszity Anka és Szavéta, Imbronovits Darinka, Ferdinánd Milka, Szida Jnlia, Tonsity Ilonka, Popovits nővérek, Marinkovits Linka, Rác Hermin, Petrovics Julia, Telecsán Hermin, Alecsics Julia, Tontsits Jolán, Zsarkovits növ., Putics Julia stb.

A s s z o n y o k: Stanity Mátyásné, Turcsin Todorné, Jovanov Izáné, Dobró Jócáné, Lipován Pérané, Majer Gavrilláné, Radován Mitáné, Katly Juonné, Sztanulovits Lázárné, Gyukits Szávané, Popovits Sebókné, Popovitsné, Illits Istvánné, Illits Zsifkóné, Telecsánné, Aravszky Márkné, Tessits Sándorné, Putarity Döméné, Jankovits Jánosné, Petán Györgyné, Stankovits Miklós, Radován Kosztáné (Ujarad), Gyorgyovits Jánosné, Gábor Joczáné, özv. Autonovits Anna, özv. Autonovits Juliska, Rothmüller Ferencné, Kotoráts Mladenné, Jemandits Nedelkóné stb.

Az első négyest 60 pár táncolta.

Színház.

A színház műsora:

Január 27. (Péntek) Antigone, Sophokles tragédiája (el szór.)
Január 28. (Szombat) Parasztbeccsület, opera; Egy agglégény, víg monológ Káldy Gyula dr. tól; Végrehajtó, dramolett.
Január 29. (Vasárnap) Délután félárakkal Orpheus az alvilágban, operette; este bérletben Páros bugyelláris, népszimű.

Somló bucsuja.

— Essex gróf. —

Kitüntető ovációval vett bucsut tegnap az aradi színház közönsége Somló Sándortól, a kiváló színésztől, kinek elegans játéka művészetében több mint hat éven át gyönyörködött. Most, hogy a nemzeti színházhoz, jól kiérdemelt helyére, megy, a közönség megragadta az alkalmat, hogy meleg elismerésének adjon kifejezést a távozó művész személye iránt, ki nemcsak mint színész, de mint ember is előkelő helyet vívott ki magának Arad társadalmában s általános tisztelnek, szeretetnek volt részese.

Midőn mint Essex gróf a színen megjelent, zúgó taps harsant fel a zsufolásig megtelt házból s az orchestrumból két remek koszorut s egy csinos osokrot nyújtottak fel. Egyik koszoru veres szalagján a felirat volt olvasható: „Somló Sándornak, Arad hőlgyei”, másik szalagján pedig Csécsy Imre következő disztichonja:

„Minden szó-árnál és minden szinpadai pose-nál
Szobben, többet mond néma babér-koszorud.”

A második felvonásban megújult az ováció. A mint felgördült a függöny, ott álltak a társulat összes tagjai félkörben. Egy kardaloss tartotta az arad közönsége által adott ajándék-

ot, egy rendkívül diszes ezüst babérkoszorut e felirattal „Viszontlátásra, 1893. jan. 27., aradi tisztelői” s egy arany-tollat. Frenetikus tapsvihar közt lépett a színpadra az ünnepelt, vezetve Haraszty Hermin és Arányi Bellától. Ekkor Pethes Imre megindulástól remegő hangon a következő szép beszédet intézte hozzá:

Igen tisztelt művész!
Szeretett barátunk!

Nekem jutott a szerencse, hogy Aradváros műértő közönsége nevében a budapesti nemzeti színházhoz való távozásod alkalmával „Isten hozád” mondjak. E műértő közönség ítélete, szíve szíval most meg ajkamom. Ez ítélet: telt ház, koszoruk és zúgó tapsvihar. A három szóban összegzem azt a rokonszenvet, melyet a város közönsége körében ugyis mint ember kivívtál.

Nem szórakozást kereső közönséget látsz ma a színházban, hanem tisztelőid és barátaid taborát, amely tábort annyiszor lelkesedett művészeteden, annyiszor kaczagott és annyiszor sirt! E tábort tapsa lelkesített a munkára, ez fonja most homlokodra az elismerés győzelmi koszoruját. De nemcsak a színművészt szerette benned a közönség, hanem a költőt is; s te mégis „Nagyravágyó” vagy, itt hagyod „Az első szerelmet”, ki „Ovid”-jának mindenha maecenasa volt. De távozásod habár mélyen fájlalja is, megnyugvást ad neki az a tudat, hogy a te pályád — „Bolyongás”, sok bolyongás után jutottál el abba a révbé, amelyet tehetséged és szorgalmad méltán megérdemel. Most a válás küszöbén úgy van vele, mint az édes anya fiával: sir, hogy fiát elviszik katonának, de fellelkesül arra a gondolatra, hogy majdan vitézül harcol a csatában. Aradváros műértő közönsége is sajnálja távozásodat, de él és erős meggyőződés benne a remény, hogy a téged megillető helyen derekasan küzdesz, s babérokat aratsz.

E küzdésre adjon az ég neked erőt és kitartást! Ezt kívánja s egyszersmind fogad Aradváros műértő közönsége nevében a szeretet és rokonszenven fonta koszorut, melynek minden néma levele sikerről és dicsőségről beszél. E levél azt írja szívedbe: Ne feledd soha a közönséget, aki téged annyira szeretett és becsült! Az Isten megáldjon.

Hosszas éljenzés és véget érni nem akaró taps után Somló könyvezésig megindulva körülbelül a következőkben válaszolt:

Mit mondjak? Szívem mélyéig meghatva, a legmélyebb hálával eltelve köszönöm a szép, a fényes kitüntést, mely erőt, buzgalmat ad további munkára, a szép, a nemes fejlesztésére. Elemen fordulóján jóleső meleget áraszt rám a fényes kitüntetés, mert Aradon eltűnt napjaimat, legszebb emlékeimet juttatja eszembe. Most völgyben állok, előttem a szédítő magasság, melyre oly sokan vágnak. Hogy feljutok-e rá, nem tudom, de azt nem fogom feledni soha, hogy az aradi színpadon tanultam meg járni, az önök elnéző jóakarata mellett jutottam hat éven át, csaknem színészi működésemmek fele idején idáig. Soha el nem fogom feledni a jó közönséget, a szép kitüntést, mely serkenteni, buzdítani fog további kitartásra. Szívenben, lelkemben mindig kedves és emlékezetes lesz az aradi közönség. Még egyszer köszönöm.

„Essex gróf” előadása folyamán többször megújította az ovációt a megjelent, feltűnően intelligens közönség. Maga az előadás elég jól folyt le. Somló brilirozott, mellette leginkább Haraszty Hermin (Rutland gróf-nő) vált ki nemesen megjátszott, kielőző Follinuszné (Erzsébet) elég, mert még tetta a hozzá fűzött tvarakozást. Jól játszott Pethes (Southampton gróf), Arányi Bella (Lady Nottingham),

Táviratok.

A képviselőház ülés tudósítónk

Budapest, január 26. (Saját távirata.) A képviselőházi ülés tudósítónk a következőket közölte: Lúkács részletesen felelt a táviratokra, végül kéri a tétel szavazását.

Megszavaztatott. Zichy Jenő gróf az ipar nagyobb subvencziót kér.

Remete Géza, Horváth Gyula és Horváth Nándor

után Zichy megnyugszik a miniszter ígéretében, hogy gondja lesz jövőben az iparegylet segélyezésére.

A vitát holnap folytatják.

Minisztertanács.

Budapest, január 26. (Saját tud. táv.) Ma délután 3 órakor minisztertanács lesz a miniszterelnöki palotában.

A minisztanács — mint egy újabb táviratunk jelenti — foglalkozott az állami anyakönyvvezetésről szóló javaslattal s a részletek elkészültével a zonnal beterjesztik.

A debreczeni árvaház.

Debreczen, jan. 24. (Saját tud. táv.) A közgyűlés elhatározta, hogy a 300,000 forintos protestáns-alapból városi árvaházat épített.

Választók a polgári házasság mellett.

Nagy-Rócze, jan. 26. (Saját tud. táv.) Kubinyi Gézának összes választói — a papokat kivéve — bizalmat szavaztak a polgári házasság melletti programjáért.

Vaszary bibornokká avattatása.

Bécs, január 26 (Saj. tud. távirata.) Vaszyt bibornokká a király a Hofburgban február elsején avatja.

A közlegénység érdekében.

Berlin, január 26. (Saját tud. távirata.) A „Berliner Zeitung” közlése szerint a császár a hadapródok legutóbbi bemutatása alkalmával egy hosszabb beszédet tartott, melynek első része leginkább azon kötelességeket fejtegette, melyekkel a tisztek a legénységgel szemben tartoznak. A császár a hadseregbe belépő hadapródokat óva intette, hogy tartózkodjanak a legénység bántalmazásától és ifjuságuk daczára bizzanak azon nagy tekintélyre, melyre mint tisztek szert tesznek. A beszéd második része azon magatartásról szólt, melyet a tisztek a polgárokkal szemben kövessenek, és ebből kifolyólag a császár azon kívánságának adott kifejezést, hogy a tisztek a polgárok iránt, különösen nyilvános helyeken, a lehető legnagyobb tartózkodással legyenek.

Az osztrák-magyar befolyás Szerbiában.

Belgrád, január 26. (Saj. tud. táv.) A király szülőinek kibéküléseért izgatás folyik Milán ellen, azt terjesztik, hogy Milánnal visszatér az osztrák-magyar befolyás.

A Panama-botrány.

Páris, január 26. (Saját tud. távirata.) A miniszterium kebelében folytonosan egyenetlenség uralkodik, Bourgois és Develle visszalépéssel fenyegetnek. Mind-ezekhez járul még az is, hogy a Panama-ügyben kiküldött vizsgálóbíró, valamint az állami főügyész szinte vissza akarnak lépni, mivel a miniszteriummal ellentétbe jutottak.

A miniszterium többsége ugyanis kísérletet tett a Panama-botránynak olyképp véget vetni, hogy a vizsgálat egy részét beszüntetni akarta.

Árviz.

Lüttich, január 26. (Saj. tud. táv.) A Maas folyó áradása nagy mérveket ölt. A limburgi vasut beszüntette a közleke-

dést, több épület beomlott. A víz már több kőszénbányába is behatolt.

A bolgár fejedelem nősülése.

Pétervár, január 26. (Saját tud. táv.) Udvari körökben elhatározták, hogy ha Ferdinánd bolgár fejedelem bajor hercegnőt vesz nőül, a bajorokkal diplomáciailag szakítanak s a müncheni követséget megszüntetik.

Közgazdaság.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

— Január 25. —

(Folytatás.)

A m. kir. igazságügyminiszter felhívása folytán véleményt mondott ezután a teljes ülés három törvényjavaslat előadói tervezete felett.

A fizetésképtelen adós vagyontól érintő jogcselekményeknek csődön kívül való megáthadhatása iránt szerkesztett javaslatot a teljes ülés örömmel fogadta, mert kétségtelen, hogy ily törvénynek a hitel fejlesztésére és biztosítására előnyös hatása lesz.

A mi a fizetésbeszüntetésről és a csődön kívüli egyezségről szóló törvényjavaslatot illeti, a teljes ülésnek az volt a véleménye, hogy a gyakorlati életben ez is üdvös hatásnak fog bizonyulni, észrevételei csak néhány szakaszra nézve vannak, de ezek sem elvi jelentőségűek.

A csődtörvény módosításáról szóló törvényjavaslat előadói tervezete azonban éppen nem elégti ki az üzleti körök igényeit és a meghallgatott keresk. testület véleménye szerint is alig fog valamit a jelenlegi tarthatatlan viszonyokon segíteni. Csupa részlet, a csőd gyors lebonyolítására befolyást alig gyakorló rendelkezést tartalmaz, — pedig a hitelezőknek az az első és fő érdeke, hogy a csőd lehetőleg gyorsan és kevés költséggel bonyolítottassék le. Ennek elérésére csak egy mód van a teljes ülés nézete szerint, t. i. hogy a tömeggondnok szabadon választassék a hitelezők részéről, és ne ügyvéd neveztessek ki tömeggondnoknak. Azért a teljes ülés kimonodta — hogy továbbra is ragaszkodik e tekintetben még 1889. évben elfoglalt álláspontjához, amelyet még azzal egészít ki, miszerint kérni kell oly rendelkezésnek is törvénybe iktatását, hogy a csődtömegbe befolyó összegek a csődtömeg kezeléséhez szükséges költségen felül, időszakonként a hitelezők közt kiosztassanak.

Jó szász hely község az iránt beadott kérvénye, hogy vasárnapra eső heti piacza téli időben ne kergetessék szét délelőtti 10 órákor, hanem déli 12 óráig legyen tartható — pártolónag fog a keresk. miniszterhez felterjesztetni. Apróbb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

Budapest kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok. 1893. évi január hó 25. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban) 45—46 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 44—45 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgon felüli súlyban) 48—49 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klg. súlyban) 47—48 krig. Fiatal könnyű (pkint 250 klg. terjedő súlyban) 45.5—46 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) 45—46 krig. — Közép (pkint 220—280 klg. súlyban) 46—46.5 krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő súlyban) 44—45 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgon felüli súlyban) 44—45 krig. — Közép (pkint 220—260 klg. súlyban) 44—45 krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő súlyban) 43—44 krig. Sertéslelészám: 1893. január hó 23-án volt készlet 91,934 darab. 1893. jan. 24-én felhajtattott: 568 darab. 1893. jan. 24-én elszállítottott 576 drb. 1893. jan. 25-én maradt készletben 91,926 drb. — A hízott sertés üzlet irányzata: változatlan.

Szeszület.

— Január 26. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyerc szesz 50.50, kicsinyben 51.— hordó nélkül, per 100 liter %, be'óértve 85 frt fogyasztási adót.

Szerkesztői üzenetek.

R. K. (Pécska). Ujabb hírrel szolgálhatunk ma a kértett ügyben. Stavenhagen Bernátról, a hírneves zongoraművészről, azt a hirt terjesztették el, hogy karja tulerőtetés következtében megbénult. A művész a napokban sürgönyileg értesítette budapesti hangversenyei rendezőségét, hogy e hír teljesen a laptalan. Stavenhagen február közepén kezdi meg hangversenykörútját és Budapesten február 27-én játszik. Valószínűleg ez időtájt lép fel Aradon is.

V. L. (Nagyvárad). Köszönet. Persze, hogy igen. Különböben ma levelet írunk a részletek megbeszélése miatt. Az utalvány a levéllel együtt érkezik. Üdv!

REGÉNY-CSARNOK.

ZÁTONYOK.

Irta: Perfall Antal br.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: —

[7] Madzsar Gusztáv.

A mi Bernátnak erőben hiányzott, azt ügyességgel pótolta, azonkívül valami megfoghatatlan gyűlölet uszította ellenére; a kinek a pálinka rossz segítség volt.

Egyszerre megkapta lábainál fogva, fel-emelte a földről s a nyitott ajtón kidobta.

Tompa dühkiáltással hengergödött Patrik egy most érkező ló patkói alá, a lovasnő még épen ideje korán tartotta vissza. A küszöbön állott Bernát még mindig a harc haragjában, szőke haja osszekuszálva omlott véres homlokára. Patrik felkelt, a lovasnő magas karcsu alak — fekete sűrű haja fel volt kötve, s világos szürke kalap alá szorítva — hangosan nevetett, miközben leugrott a nyeregéből.

Patrik vérvörös lett, letörölte ruháiról a piszkot és ökleivel Bernátot megfenyegetve, elment.

Bernát nem látta őt többé, szemei a lovasnő nyugodtak, a ki épen rátekinített nagy, sötét szemével, melyekből tettének helyeslése volt kiolvasható, bár egy nő előtt szégyelnie kellett volna magát érte; hiszen ugy tünhetett fel, mint valami durva verekedő.

Mikor felkaczagott, mint egy villám cikázott elméjében — ez Crosby Betty! Önkéntlenül melléhez kapott — aztán kínos félelem fogta el, nem gondolt arra, hogy ily hamar bekövetkezik a találkozás — mit csináljon most? Semmi esetre sem ismerteti magát, ez nem is volna arra való hely, azt kétsős Betty is be fogja látni. A háta megett mindenképpen nevetett. — „A gyalázatos” nagyon megbosszulta magát.

A lovasnő belépett, közvetlen Bernát mellett, ismét találkozott hálás tekintetével. A vér arcába szökött. Ha csakugyan Betty volt, amint hitte, akkor nem sokat mondott Smidt Henry. Betty szépség volt, fellépése és a tisztelet, melylyel ezek a különben kevésbé szerény emberek köszöntötték, s hogyan fogadta ő a köszöntést! A korcsmároshoz ment, dolga volt vele, múltak egy szöglet asztalnál.

Az ivónál suttoztak s kezet szorítottak Bernáttal. Ezt jól tette! Honnan ismeri a Crosby-estet? Azt mondta, ma halott róla véletlenül az utban.

— No mi volt ez Patrikkal? — kérdé a leány, a férfiakhoz lépve. Valószínűleg Bernáttól várta a feleletet, mert egyenesen felé fordult.

— Szemtelenül nyilatkozott egy nőről — — Onról Betty kisasszony! — javítá ki egyik.

Bernát elhalványodott; sejtelve daczára a bizonyosságra, hogy előtte állott, mégis mélyen megindította.

— Egy ön előtt ismeretlen nőről — válaszolá Betty. Ön gentleman. Kezét nyújtá neki, Köszönöm, az az ember bizonyosan ré-

szeg volt. A gazdám, most már fogalma lehet róla, milyen helyzetben vagyok én.

— A melyben remélhetőleg nem soká fog maradni — válaszolá Bernát feltűnő melegséggel. Az egyszerűen lehetetlen —

— Istenem! mit tegyek; egy évvel ez előtt én is lehetetlennek tartottam ilyesmit.

— Az ur jószágot akar venni vidékünkön — mondá a korcsmáros, a kinek figyelmét nem kerülte el az érdeklődés, melylyel egymás iránt viseltetnek.

Bernát nagyon szégyelte magát, jobb érzése erővel tiltakozott, már megbánta, hogy hazudott ezeknek az embereknek, de hogy ennek a leánynak, a kit már annyira becsült, mindjárt az első találkozásnál hazudjon, ez borzasztó volt s a mellett ugy tetszett neki, hogy átható tekintete ép azon a helyen pihent, a hol az a végzetes csomag volt.

(Folytatása következik.)

Aradvárosi

színház.

Évadbérlet
115. szám.

Havibérlet
24. szám.

Pénteken, 1893. évi január hó 27-én:

ANTIGONE.

Sophoklesz tragoediája, 3 szakaszban. Fordította: Csiky Gergely. Zenéjét szerző: Mendelson-Bartholdy Félix.

SZEMÉLYEK:

Antigone	Haraszi H.
Ismene	Tárnoki G.
Kreon	Pethei.
Ór	Szepesi.
Hae-mon	Góth.
Tiresias	Vedress.
Hirmondó	Bónis.
Eurydike	Follinuszné.
Karvezető	Gergely.
Karvezető	C atár.
Karvezető	Hajdu.

Kezdeté 7 órákor.

Idegenek névsora Aradon.

— Január 26. —

Fehér Kereszt szálloda: Báró Vasmer Adolf birtokos, Dombegyháza. Nagy György kir. tanácsos, Temesvár. Dr. Orsó Mátyás ügyvéd, N.-Becskeker. Báró Vildburg, Repszeg. Mátyás József kereskedő, Brassó. Haas Adolf borkereskedő, S.-A.-Ujhely. Weisz Gyula magánzó, Temesvár. Tallacsek D. magánzó, Petrozsény. Schveiger József magánzó, Nagyhalomgy. Serbán János magánzó, Déva. Szekendy Pál magánzó, Siklós. Maurer Viktor bankigazgató és neje, Brassó. Prattner Henrik bankhivatalnok, Brassó.

Vass szálloda: Wolf Sándor kereskedő, Glogovác. Wauer Károly birtokos, Gurahonoz.

Három Király szálloda: Tabakovits Gyula pincész, Zám. Abonyi N. tisztartó, Kerek. Hidegkuty S. jegyző, N.-Szt.-Péter.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Nyilttér.*

Fogorvosi jelentés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy a helyben számos éven át fennálló jóhírű Morgenstern-féle fogászati műterembe, mint fogorvos léptem be.

Az intézetet a kor és tudomány legujabb vívmányai szerint alakítottuk át.

Iparkodni fogunk a nagyérdemű közönség eddigi bizalmát fokozott mértékben kiérdemelni.

Teljes tisztelettel:

Dr Barta Dezső és Morgenstern Gyula.

Lakás: Deák Ferencz-utca 42. szám, a „Fehér Kereszt” szállóval szemben.

Rendelés délelőtt 8—12 óráig.
Rendelés délután 2—6 óráig.

Szegényeknek naponta ingyen rendelés délután 1—2 óráig.

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

SANTAL-CAPSEIN

von

MIDY

A mindenféle titkos, nemi betegség és helyaghurut ellen, mint gyógyszer ezelőtt oly általános közkeveltségben részesült Copaiiva-balsam, ma már alig jön használatba részint kellemetlen szaga és íze, részint a felbűfögés, hányinger s más egyéb gyomor bajok miatt melyet használata okoz.

A Midy ur által feltalált tiszta, lepárolt Santal-szesz nem bir ezen kellemetlen tulajdonok egyikével sem, s 48 óra alatt még a legidültebb s legfájdalmasabb kifolyásoknak is anélkül, hogy a gyomornak terhére lenne, s minden befecskendezés segélye nélkül csaknem teljes megszüntét idézi elő.

Egy üveg ára használati utasítással s 50 to-kocskával 2 frt 10 kr. 9 2-12

Raktárhelyiség Páris: 8. Rue Vivienne.

Kapható:

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszertárban Aradon, Asztalos Sándor-utca 1-ső szám.

Magy. kir. államvasutak aradi Üzletvezetősége

Hirdetmény.

Folyó évi január hó 1-ével életbe léptetett új vasuti üzemszabályzat 56. §-ának 3. pontja értelmében a t. cz. szállító közönség ezennel értesítetik, miszerint a m. kir. államvasutak és az általa kezelt helyi érdekű vasutak összes állomásain a gyors és teherárak felvételére és kiadására a hivatalos órák következőleg állapítottak meg:

Raktárak:

a) Április 1-től szeptember 30-ig reggeli 7 órától déli 12 óráig és délután 1 óra 30 perctől esti 6 óráig.

b) Október 1-étől márczius 31-ig reggeli 8 órától déli 12 óráig és délután 1 óra 30 perctől esti 6 óráig.

Pénztárak:

Télen nyáron egyaránt reggeli 8 órától déli 12 óráig és délután 2 órától este 6 óráig.

megyét: Vasár- és ünnepnapokon teherárak felvétele és kiadása szünetel, míg „gyors” árak reggel 9 órától déli 12 óráig felvételnek és kiadatnak.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak miskolczi Üzletvezetősége.

1401 | 893. sz.

62 3-3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Bánréve állomásán, az 1893. évi július hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra leendő bérlete iránt, azaz 1896. évi július hó 1-ső napjáig, ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Bánréve állomásán lévő vendéglői üzletre 1401. számhoz” ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nem különben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok, az 1893. évi április hó 15-ik napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége titkári hivatalához — posta útján térti vévény mellett — nyújtandók be. Bánpénz fejében pedig 100 frt, azaz száz o. é. forint készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban, a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Miskolczon az 1893. évi április hó 14-ik napja déli 12 óráig leteendő.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek, a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában (II. emelet) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is az ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Miskolcz, 1893. január 18-án.

Az üzletvezetőség.

1020—1892 gazd. sz.

13 3-3

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a part-utczától a választó-utczáig terjedő védőtőlésnek 1893. évi január hó 1-jétől egy vagy több évre kasszálól leendő bérbeadása iránt folyó évi január hó 30-án d. e. 10 órakor arverést tart.

Kikiáltási-ár évi 40 frtnyi haszonbér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1892. évi december 27-én tartott üléséből.

Lócs Rezső,
aljegyző.

84 | 893.

32 3-3

Hirdetmény.

Tekintve, hogy a város területén egy vészett kutyá kóborolt, annak folytán az 1888. évi VII. t. cz. foganatosítására kibocsájtott 40000 | 888. sz. magas miniszteri rendelet 188. §-a alapján az egész városterületen a kutyák kötve tartását, vagy szájkosárral ellátva porázon vezetését mult év december 30-ától f. évi február hó 7-ig terjedő 40 napra elrendelem.

Erről a lakosságot azszal értesitem, hogy a szájkosár nélkül elfogott kutyák, ha adójeggyel vannak is ellátva, ki nem adatnak, a gyeptéren megsemmisítetteti és a tulajdonosok pénzbüntetéssel büntettetni fognak.

Aradon, 1893. január hó 5-én.

Sarlot Domokos,

főkapitány.

4254 | 893. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Mult év december hó 31-én közölt azon intézkedést, mely szerint a budapesti összes pályaudvarok egymásközti forgalmában az áru felvétel beszűnttetett, f. hó 11-étől kezdődő hatállyal oda módosítottuk, hogy a helybeli pályaudvarok közt történő szállításból további intézkedésig még csak a Budapest nyugoti pályaudvarra szóló feladás záratik ki; míg a többi helybeli forgalom korlátozás alá nem esik.

Budapest, 1893 január 10-én.

Az igazgatóság.

1026 | 892. gazd. sz.

14 3-3

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Gája külvárosban fekvő és a rét, kovács és szerb utczák által határolt 962 □-ölnyi üres háteleknek örök áron eladása iránt folyó évi január hó 30-án d. e. 10 órakor arverést tart.

Kikiáltási-ár □-ölnként 60 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1892. évi november hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső
aljegyző.

153 | 893.

82 3-3

Hirdetés.

Arad sz. kir. város törvényhatósági területén létező lovak, kocsik és szekerek összeírása a nagym. m. kir. honvédelmi miniszt. 72392 | 892. sz. a. kelt rendeletével elrendeltetvén, figyelmeztetnek mindazon ló, kocsik és szekértulajdonosok, kik a belvárosban, Sarkad, Pernyáa külvárosokban, az uj-telepen és a Maros táján laknak, hogy lóállományukat, kocsijaikat és szekereiket 1893. január hó 20-tól 30-ig terjedő idő alatt a hivatalos órákban Kádas Kálmán aljegyző hivatalos helyiségében (városház, az oldal kapubejárónál földszint jobbra) Gáj, Sága külvárosokban a Poltura városrészben és a külhatárb.li tanyákon lakó ló, kocsik és szekértulajdonosok pedig figyelmeztetnek, hogy lóállományukat, kocsijaikat és szekereiket a hivatalos órák alatt a Gáj külvárosi kapitányi hivatalban szintén 1893. január 20-tól—30-ig terjedő idő alatt bejelenteni annnyival inkább kötelezőknek ismerjék, mert annak elmulasztása esetén, minden ló után 10 frtjig terjedhető bírsággal fognak büntettetni és lovaiknak utólagos bejelentésére fognak köteleztetni.

Aradon, 1893. január hó 7-én.

A városi tanács.

175660. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak és a kassa-oderbergi vasut állomásai között egyrészt és Brody átm., Podwoloczyška átm., Granicza átm., ill. Szozakova átm., osztrák-orsz határszéli állomások között másrészt 1892. évi szeptember hó 1-étől érvényes díjszabáshoz 1893. évi január hó 1-én az I. pótlék lépett hatályba, mely némely díjszabási és kezelési határozmányok módosítását és sajtóhiba helyesbítéseket tartalmaz.

Ezen pótlék példányai a magy. kir. államvasutak díjszabási osztályában, valamint a többi részes pályánál példányonként 20 krért megszerezhetők.

Budapest, 1893. január 7-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága

a többi részes pályák nevében is.

1109 | 893.

65 2-3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 267 | 893. sz. a. kelt körrendelete szerint, a szerb kormány cholera óvintézkedései és az általa kiadott bevíteli tilalmak tárgyában m. é. november hó 28-án 93813. sz. a. és a hason tárgyban előzetesen kelt itteni körrendelet kapcsán értesitem a törvényhatóságot, miszerint a szerb kormány a kereskedelmi cikket képező rongyok, szennyes ruha és fehérnemű, valamint ócska használt vatta-küldeményekre még érvényben maradó bevíteli tilalom kivételével a cholera miatt elrendelt összes forgalmi korlátozásokat megszüntette.

Arad, 1893. január 21-én.

A városi tanács.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

852 | 898. k. h. sz.

54 1-3

Hirdetmény.

A járdákra tapadt hó a járás kelés, valamint a fagy következtében néhol sáros.

Ennélfogva felhívom az érdekelteket, hogy a gyalogutakat fűrészpör vagy homokkal naponta behintessék, mivel mulasztás esetén büntettetni fognak.

Egyidejűleg felhívom arra is, hogy a járdatisztogatás alkalmával gondoskodjanak arról, hogy a járda szélén levő vízvezető csatorna szintén kitisztitassék, hogy a beálló olvadáskor a víz szabadon lefolyhasson és a járdát el ne lepje.

Aradon, 1893. évi január hó 20-án.

Sarlot Domokos,

főkapitány.